

Voorstel gehoorschade door muziek

.....
reactie VVSG-staf 15.02.2011
.....

Samenvatting

In deze nota reageert de staf van de VVSG op het voorstel voor een normering van elektronisch versterkte muziek ter bescherming tegen gehoorschade.¹

De gemeenten zijn in deze een **belangrijke partner**, aangezien ze in beeld komen als organisator en handhaver. Lokale besturen zullen in beide rollen (organisator of handhaver) investeringen moeten doen. We vragen **voldoende tijd en ondersteuning** om deze inspanningen te kunnen leveren.

Net zoals de organisator flankeren maatregelen zal moeten nemen, **zal ook de Vlaamse overheid flankerende maatregelen moeten uitwerken** om de voorgestelde wetgeving op het terrein waar te maken.

Inhoudelijk wil de VVSG zich niet mengen in de discussie hoe hoog de norm moet zijn, wel geven we enkele opmerkingen mee over het toepassingsgebied van de voorgestelde nieuwe regels, over de zgn. flankerende maatregelen die de organisator moet voorzien en over de handhaafbaarheid van de voorgestelde regels.

1 Flankerende maatregelen door de Vlaamse overheid

Voor de realisatie van een effectief preventiebeleid zijn de lokale besturen een belangrijke partner, aangezien ze in beeld komen als organisator en handhaver.

De lokale besturen beheren in Vlaanderen ruim 60 gemeentelijke jeugthuizen en stellen ruim 300 gemeentelijke fuifzalen ter beschikking van jongeren. Daarnaast voert het lokaal bestuur een gemeentelijk jeugdbeleid waarbij ze werkingsmiddelen en infrastructuursubsidies toekent aan particuliere initiatiefnemers. Op permanente basis gaat dat om vele jeugdclubs en jongerencentra. Op occasionele basis gaat dat om talrijke jeugdbewegingen, studentenverenigingen, ad hoc jongereninitiatieven die fuiven, free podia en optredens organiseren op lokaal niveau.

---

¹ Voor de inhoud van het voorstel baseerden we ons op vier documenten:

- een uitgeschreven tekst en een powerpoint-presentatie (beide uitgedeeld op 19 januari en gepubliceerd op <http://www.lne.be/themas/hinder-en-risicos/geluidshinder/beleid/muziek>)
- een schema 'overzicht handhaving geluidsniveau' (niet op internet gepubliceerd, wel uitgedeeld op 19 januari; bestaat uit zes pagina's telkens in drie kolommen)
- een tekst 'Q&A' (niet op 19 januari uitgedeeld, later gepubliceerd op http://www.jokeschauvliege.be/bevoegdheden/leefmilieu/q_a_over_het_voorstel_reglementering_geluidsniveaus_muziekevenementen/)

Ingaand op onze vraag naar de (financiële) ondersteuning voor lokale gemeentelijke initiatieven om zich in regel te stellen met de gevraagde meetapparatuur (als organisator en al handhaver) en de flankerende maatregelen, antwoordde de minister ons met een verwijzing naar bestaande financieringsbronnen (de projectenveloppe in de samenwerkingsovereenkomst (milieuconvenant) en het verkeersboetefonds).

We twijfelen eraan of dit voldoende zal zijn om tijdig de nodige investeringen te doen.

Essentieel voor het draagvlak bij de betrokkenen is ook een **actief communicatiebeleid** vanuit de Vlaamse overheid op het vlak van informeren en sensibiliseren (wat en waarom). We pleiten voor voldoende gespreide infosessies en een praktijkgids of een handleiding, en dit zowel gericht naar de organisatoren als naar de handhavers.

Tenslotte gaan we ervan uit dat de tijd nodig voor het uitwerken van de nieuwe regels en het op stapel zetten van de nodige flankerende maatregelen door de Vlaamse overheid, het **niet mogelijk** maakt om het geheel **al deze zomer**, zoals gepland, te laten ingaan.

2 Toepassingsgebied

We hadden graag in een volgende fase een advies gegeven over één concreet uitgewerkt voorontwerp van besluit. Omwille van de leesbaarheid en de vindbaarheid van de regels, pleiten we ervoor dat alle regels over gehoorschade en over omgevingshinder **geïntegreerd** worden in Vlarem II (hoofdstuk 5.32 voor ingedeelde inrichtingen en hoofdstuk 6.7 voor niet-ingedeelde inrichtingen), desnoods door het louter verplaatsen van tekst uit het K.B. van '77 voor de regels die ongewijzigd behouden zouden blijven.

Het voorstel wordt nu omschreven in verschillende documenten en daarin lijken ons hier en daar onduidelijkheden of tegenstrijdigheden te zijn geslopen.

Wat ons bv. niet zo duidelijk is, is de grens tussen:

- 1) wat ingedeeld is en de nieuwe gehoorschade-norm moet volgen
- 2) wat niet ingedeeld is en ook de nieuwe gehoorschade-norm moet volgen en
- 3) wat niet ingedeeld is en onder het ongewijzigde K.B. valt (tenzij ze een milieuvergunning aanvragen en dan onder 1) vallen).

M.a.w.:

- voor de grens tussen 1) en 2), de grens tussen wel versus niet ingedeelde inrichtingen: **Is men van plan iets te wijzigen aan de omschrijving van rubriek 32.1?** Op het einde van het voorstel (punt 8) lezen we iets over de irrelevantie van 95 versus 105 m² publiek toegankelijke ruimte als vergunningsdrempel voor zgn. danscafés. Ook het schema 'overzicht handhaving geluidsniveaus' maakt het nog verwarrender: zo is er sprake van een milieuvergunning voor danscafés <100 m², terwijl die momenteel niet vergunningsplichtig zijn, ongeacht het aantal dansactiviteiten.

De omschrijving van rubriek 32.1 – welke dansgelegenheden zijn milieuvergunningsplichtig

en welke niet - is een moeilijke evenwichtsoefening. De rubricering is daarom al enkele keren herschreven. Er moet immers een evenwicht gevonden worden tussen enerzijds het beheersen van omgevingshinder en anderzijds het toelaten van kleinere zonder de. Enerzijds dienen zalen die zeer frekwent of commercieel gebruikt worden, goed geïsoleerd te zijn. Anderzijds is het niemands bedoeling om elk café milieuvergunningsplichtig te maken en wordt de hinder van occasionele niet-commerciële dansfeesten makkelijker verdragen door de omgeving.

- voor de grens tussen 2) en 3), de grens binnen niet ingedeelde inrichtingen tussen de nieuwe gehoorschade-norm versus het ongewijzigd K.B. van '77:
In het begin maakt men een onderscheid tussen “*occasioneel gebruikte feestzalen / lokale feestelijkheden en evenementen, fuiven / muziekfestivals*” die wel onder het voorstel vallen en “*gewone cafés, bioscopen, sportmanifestaties*” die onder het ongewijzigde K.B. van '77 blijven vallen. Enerzijds staat er “*Voor ingedeelde en niet-ingedeelde inrichtingen gelden dezelfde voorwaarden tenzij uitdrukkelijk anders vermeld.*”, maar direct erna staat er: “*Voor andere activiteiten (eigen onderlijning) zoals muziek in (gewone) cafés en bioscopen, tijdens sportmanifestaties en dergelijke blijven de voorwaarden van het KB van 24 februari 1977 gelden.*” terwijl het hier ook om niet-ingedeelde inrichtingen handelt.

Een extra onderscheid binnen de niet-ingedeelde inrichtingen tussen degenen die de nieuwe gehoorschade-norm moeten naleven en degenen die het ongewijzigde K.B. van '77 blijven volgen, **lijkt ons niet nuttig**. Niet alleen zorgt het naast elkaar bestaan van beide sets regels (de nieuwe gehoorschade-norm en het ongewijzigde K.B. van '77) voor extra complexiteit en mogelijke bron van verwarring, ook het onderscheid zelf (de grens tussen beide) zal weer een extra bron van discussies opleveren (wat is een danscafé versus gewoon café?)

3 Geluidsnorm zelf

In de discussie over de hoogte van de geluidsnormen wil de VVSG zich niet mengen.

Wel geven we enkele algemene opmerkingen:

- Het is goed dat er **geen opdeling wordt gemaakt volgens 'soort' muziek**, want dit zou zeer moeilijk toepasbaar zijn in de praktijk omdat de aflijning tussen verschillende 'soorten' muziek makkelijk bediscussieerbaar is.
Het is m.a.w. goed dat de te halen norm tot op zekere hoogte 'opengelaten' wordt **naar keuze van de organisator**, waarbij een hogere gekozen norm telkens ook meer flankerende maatregelen met zich meebrengt.
- **Normen naar gehoorschade en omgevingshinder zijn cumulatief**. Hierover mag geen verwarring ontstaan bij de organisatoren. Het naleven van de gehoorschade-norm mag niet geïnterpreteerd worden als een vrijbrief naar omgevingshinder. Het is goed mogelijk dat bij gebrek aan geluidsisolatie, het beperken van omgevingshinder een strengere norm oplevert dan de gekozen gehoorschade-norm. Anderzijds zal een weloverwogen afwijking van de norm tegen omgevingshinder (bv. voor een eenmalige festiviteit met einduur), geen

vrijbrief zijn om de gehoorschade-norm te negeren.

Wanneer gemeenten of politie toezicht houden op het geluidsniveau bij dansgelegenheden, dan gebeurde dit voornamelijk vanuit de bekommernis om omgevingshinder terug te dringen (klachten van omwonenden vermijden) eerder dan vanuit de bekommernis om de gezondheid van de feestvierders zelf.

In hetzelfde kader is het ook nuttig om een norm in **C-weging** mee te nemen, aangezien stiller in C-weging onrechtreeks ook minder omgevingshinder zal teweegbrengen (basgeluiden dragen verder).

- **Kwartiergemiddelden.** Zie verder bij continu registratie (handhaafbaarheid)

4 Keuze van categorie

“Voor ingedeelde inrichtingen geeft de uitbater van de inrichting bij aanvraag van de milieuvergunning of bij de melding aan tot welke categorie (1, 2 of 3) de inrichting behoort (...) Voor niet-ingedeelde inrichtingen meldt de organisator de gekozen categorie (1,2 of 3) bij aanvraag van de activiteit.”

- Hoe zullen **bestaande inrichtingen** de gekozen categorie laten weten?
- Wat met niet-ingedeelde inrichtingen die geen vergunning moeten aanvragen en geen melding moeten doen? Zij moeten de categorie kiezen bij de “aanvraag van, de activiteit”, maar **op basis van welke bestaande verplichting moeten zij hun activiteit “aanvragen”?**

5 Afwijken van het ongewijzigde K.B. van '77

Niet-ingedeelde inrichtingen (voor zover ze in de toekomst niet onder de nieuwe normen vallen) die een afwijking willen van de normen uit het K.B. van '77, kunnen dit totnogtoe vragen aan het schepencollege op basis van hoofdstuk 6.7 Vlarem II.

Die nogal vormvrije aanvraag² wordt in het voorstel vervangen door milieuvergunningsaanvraag. **We vragen ons af of dit goed doordacht is.**

Het voorstel zegt *“Dit betekent dat ook de beoordeling van het omgevingsgeluid op basis van VLAREM zal gebeuren”*, wat voor nieuwe inrichtingen onder rubriek 32.1 concreet betekent dat zij een akoestisch onderzoek moeten doen voor opening.

Bovendien vervolgt het voorstel: *“met dien verstande dat de voorwaarden voor de omgeving zoals gesteld in het KB van 24 februari 1977 globaal worden behouden”*, terwijl die in principe niet gelden voor wie onder rubriek 32.1 valt.

---

² Zie voor een voorbeeld <http://www.politieregioturnhout.be/fuif/fuif.htm>

6 Flankerende maatregelen door de organisator

6.1 De norm geldt op elke publiek toegankelijke plaats.

Dit is formeel geen flankerende maatregel, wel het toepassingsgebied van de norm. Daar vloeit echter wel een eerste mogelijke maatregel uit voort: het publieksvrij houden van een zone vlakbij de luidsprekers.

6.2 Informeren van het publiek bij ingang (cat. 2-3)

Graag een **minder ambtelijk** geformuleerde standaardtekst.

We kunnen ons overigens de vraag stellen hoeveel er tot inkeer zullen komen aan de ingang. Gaat er nu al enig effect uit van de posters met de tekst van de 'besluitwet betreffende de beteugeling van de dronkenschap' en de 'wet tot zedelijke bescherming van de jeugd', die ook in elk café of danszaal zou moeten hangen? ³

6.3 Continu registratie (cat. 1 indien ingedeeld en cat. 2-3) en visuele indicatie van het geluidsniveau (cat. 2-3)

Het is belangrijk dat de regelgeving sluitend wordt uitgewerkt wat betreft de **handhaafbaarheid**:

- **ofwel** moet de organisator **continu registreren**, zodat de handhaver zich hierop kan baseren

- **ofwel**, als er geen continu registratie is, dan mag de handhaver een **momentane meting** doen (in het voorstel wordt er dan getoetst aan een hoger geluidsniveau, zijnde 7 dB(A) hoger dan het kwartiergemiddelde)

Anders dan een momentane meting is het voor de handhaver zeer moeilijk om op betrouwbare wijze een kwartiergemiddelde te gaan vaststellen: fuifgangers hebben niet de gewoonte vaststellers ongehinderd hun werk te laten doen.

Essentieel is dan ook het vertrouwen op de correctheid van hetgeen de organisator registreerde want het zal slechts uitzonderlijk mogelijk zijn om de correctheid van die meting op voorhand te toetsen. Onterecht niet registreren zou slechts een milieu-inbreuk zijn, maar zonder continu registratie is geen inhoudelijke controle mogelijk. Kan een handhaver bij alle inrichtingen een momentane meting van 7 dB(A) boven het kwartiergemiddelde doen?

6.4 Grondplan (cat. 2-3) en geluidsplan (cat. 3)

Is onze veronderstelling juist dat de opstelling van de luidsprekers dan ook verplicht dient te gebeuren volgens dat plan? Een optredende groep die hun eigen geluidsinstallatie meebrengt, mag dan hun luidsprekers niet elders plaatsen dan op dat plan was aangegeven. Dit is dan een inhoudelijke overtreding (milieumisdrijf) en geen louter administratieve overtreding (milieu-inbreuk).

---

³ Daarin staat o.a. te lezen: "De aanwezigheid in danszalen en drankgelegenheden terwijl er gedanst wordt, is verboden voor elk ongehuwd minderjarige beneden de zestien jaar indien deze niet vergezeld is van zijn vader, zijn moeder, zijn voogd of de persoon aan wiens bewaking hij is toevertrouwd. Vallen niet onder toepassing van deze wet de bals die niet uit handelsgeest plaats hebben, noch de danslessen." (Wet 15.07.1960 tot zedelijke bescherming van de jeugd, art. 1, al. 2)

7 Verantwoordelijkheid organisator en handhaver

De handhaver heeft wel als verantwoordelijkheid om enerzijds een toezichtsbeleid te voeren en zo mogelijke overtredingen op het spoor te komen, en anderzijds, wanneer er overtredingen worden vastgesteld, om daarop gepast te reageren. Maar handhaving biedt niet de garantie dat de te handhaven norm nergens zal overtreden worden; het naleven van de norm blijft in de eerste plaats de verantwoordelijkheid van de organisator naar wie de norm zich richt.

In die zin is het ook de organisator die in de eerste plaats verantwoordelijk is voor de zgn. flankerende maatregelen en niet de gemeente, zij het dat een gemeentebestuur welbepaalde diensten, zoals het ter beschikking stellen van een geluidsmeter, kan aanbieden voor muziekevenementen die worden georganiseerd in samenwerking met de gemeente.

-*-